

M. C. E. Society's

ABEDA INAMDAR SENIOR COLLEGE

Of Arts, Science and Commerce, Camp, Pune-1(Autonomous)

Affiliated to Savitribai Phule Pune University

NAAC accredited 'A' Grade

FACULTY OF HUMANITIES
Syllabus as Per NEP Guidelines

Department of Marathi
Syllabus
(Choice Based Credit System 2026 Pattern)

Academic Year 2026-2027

F.Y.B.A Semester I &II

(२०२६-२७ पासून पुढील तीन वर्षासाठी)

प्रथम वर्ष वर्ष (F.Y.B.A.)

सत्र पहिले

विषयाचे नाव : मराठी विनोदी कथा आणि भाषिक कौशल्ये

(नेमलेले ग्रंथ 'माझ्या बापाची पेंड' – द. मा. मिरासदार)

(CBCS – NEP 2026 Pattern)

Course/ Paper Title	मराठी विनोदी कथा आणि भाषिक कौशल्ये Marathi Vinodi Katha Aani Bhashik kaushalye
Nature of Course	Minor
Course Code	26ABMR11MN
Semester	I
No. of Credits	4
No. of Lectures	60

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे (Course Objectives)

१. मराठीतील विविध साहित्यप्रकाराचा परिचय करून देणे.
२. कथा या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, संकल्पना, घटक, प्रकार आणि वाटचाल समजून घेणे.
३. साहित्यनिर्मितीच्या प्रेरणा व प्रवृत्ती लक्षात घेऊन साहित्याचे आकलन करून घेणे.
५. नेमलेल्या कथांचे आकलन, आस्वाद आणि विश्लेषण करणे.
६. द. मा. मिरासदार यांच्या निवडक विनोदी कथांचे कलात्मक दृष्टीने मूल्यमापन करणे.
७. विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण व्यक्तिमत्त्वविकास साधून त्याला सुसंस्कारित नागरिक म्हणून सिद्ध होण्यास मदत करणे.

अनु. क्र.	निष्पत्ती (Course outcomes)	
१	मराठी साहित्याच्या विविध साहित्य प्रकारांची विद्यार्थ्यांना ओळख होईल.	आकलन Understand (U2)
२	कथा या साहित्यप्रकाराची ओळख होऊन संकल्पनात्मक भान येईल.	आकलन Understand (U2) उपयोजन Apply (A3)
३	साहित्यिक क्षमता, भाषिक क्षमता विद्यार्थ्यांमध्ये जोपासली जाईल.	उपयोजन Apply (A3) नवनिर्मितीशिलता Create (C6)
४	साहित्य वाचनाची आणि ते समजून घेण्याची प्रेरणा मिळेल.	आकलन Understand (U2)
५	भाषिक कौशल्ये विकसामुळे रोजगाराभिमुखता तयार होईल.	नवनिर्मितीशिलता Create (C6)
६	प्रगत भाषिक कौशल्याची क्षमता विकसित होऊन लेखनक्षमतेत रूची निर्माण होईल.	नवनिर्मितीशिलता Create (C6)

CO-PO Mapping Matrix

	PO				
	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5
CO1	3	2	1	2	1
CO2	3	2	2	3	1
CO3	3	2	2	3	2
AVG	3.0	2.0	1.67	2.67	1.33

Title with Contents

घटक	तपशिल	एकूण तास
१	१.कथा : संकल्पना व स्वरूप २. मराठी विनोदी कथालेखन ३. मराठी कथा साहित्यप्रकाराची वाटचाल	२०
२	(नेमलेले ग्रंथ) 'माझ्या बापाची पेंड' – द. मा. मिरासदार , मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे	३०
३	भाषिक कौशल्ये ● निबंध लेखन	१५
	एकूण तास	६०

संदर्भग्रंथ :

१. वाङ्मयप्रकार: संकल्पना व स्वरूप, (सं.) वास्कर आनंद, अन्वय प्रकाशन, पुणे
२. साहित्यप्रकाराचा अभ्यास – मालशे मिलिंद
२. लघुकथा मंत्र आणि तंत्र— ना. सी. फडके, व्हीनस प्रकाशन, पुणे
३. मराठी कथा: उगम आणि विकास – शेवडे इंदुमती, सोमैया पब्लिकेशन, मुंबई
४. मराठी कथा विसावे शतक – (सं.) पुरोहीत, सुधा जोशी, मॅजेस्टिक पब्लिकेशन हाऊस, मुंबई
५. साहित्य : अध्यापन आणि प्रकार – (सं.) श्री. पु. भगवत, सुधीर रसाळ आणि इतर, मौज प्रकाशन, मुंबई
६. कथा: संकल्पना आणि समीक्षा , सुधा जोशी, मौज प्रकाशन, मुंबई
७. मराठी कथा: स्वरूप आणि आस्वाद, स्वाध्याय महाविद्यालय, प्रकाशन, पुणे.

८. मराठी लघुनिबंधाचा इतिहास — आनंद यादव, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे
 ९. निबंधलेखन सर्वासाठी — ज्योती रामकृष्ण जोशी, संवेदना प्रकाशन, पुणे
 १०. सुगम मराठी व्याकरण व लेखन — मो. रा. वाळंबे, नितीन प्रकाशन, पुणे
 ११. माझ्या बापाची पेंड — द. मा. मिरासदार, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुणविभागणी

महाविद्यालयीन सत्र परीक्षा			
प्रश्न	घटकनिहाय तपशील	घटक	गुण
प्रश्न १ ला	५ पैकी ३ प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी ५० शब्दात लिहा.	१	१५
प्रश्न २ रा	५ पैकी ३ प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी ५० शब्दात लिहा.	२	१५
प्रश्न ३ रा	७ पैकी ५ प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी २० शब्दात लिहा.	२	१०
प्रश्न ४ था	२ पैकी १ प्रश्नाचे उत्तर प्रत्येकी १०० शब्दात लिहा.	२	१०
प्रश्न ५ वा	४ पैकी १ प्रश्नाचे उत्तर लिहा.	३	१०
सत्रपरीक्षा एकूण गुण			६०
विभागीय अंतर्गत मूल्यमापन परीक्षा			
१. वर्ग परीक्षा/गृहपाठ			१०
२. चाचणी			२०
३. विविध उपक्रमामध्ये विद्यार्थ्यांचा सहभाग/साहित्यविषयक विशेष योगदान/क्षेत्रभेट /अहवाल लेखन (यापैकी कोणताही घटक)			०५
४. प्रकल्प/सादरीकरण/गटचर्चा/अभिवाचन (यापैकी कोणताही घटक)			०५
अंतर्गत मूल्यमापन परीक्षा एकूण गुण			४०
सत्र परीक्षा आणि अंतर्गत मूल्यमापन एकूण गुण			१००

प्रथम वर्ष (F.Y.B.A.)
सत्र दुसरे
विषयाचे नाव : मराठी नाटक आणि भाषिक कौशल्ये
(CBCS – NEP 2026 Pattern)

Course/ Paper Title	मराठी नाटक आणि भाषिक कौशल्ये Marathi Natak Aani Bhashik kaushyale
Nature of Course	MIN
Course Code	26ABMR61MN
Semester	II
No. of Credits	4
No. of Lectures	60

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे (Course Objectives)

१. नाटक या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप, घटक, प्रकार, वाटचाल आणि प्रेरणा समजून घेणे.
२. आधुनिक मराठी साहित्यातील विविध साहित्य प्रवाह आणि प्रकारांची ओळख करून देणे
३. विविध भाषिक कौशल्यांचा परिचय करणे आणि भाषिक कौशल्ये विकसित करणे.
५. नाटक या साहित्यप्रकाराचे आकलन करून घेणे.
६. नेमलेल्या कलाकृतींचे आकलन करून घेणे आणि त्यांच्या लेखनाचे स्वरूप उलघडणे.

अनु. क्र.	निष्पत्ती (Course outcomes)	
१	मराठी साहित्याच्या विविध साहित्य प्रकारांची विद्यार्थ्यांना ओळख होईल.	आकलन Understand (U2)
२	नाटक या साहित्यप्रकाराची ओळख होऊन संकल्पनात्मक भान येईल.	आकलन Understand (U2) उपयोजन Apply (A3)
३	साहित्यिक क्षमता, भाषिक क्षमता विद्यार्थ्यांमध्ये जोपासली जाईल.	उपयोजन Apply (A3) नवनिर्मितीशिलता Create (C6)
४	साहित्य वाचनाची आणि ते समजून घेण्याची प्रेरणा मिळेल.	आकलन Understand (U2)
५	भाषिक कौशल्ये विकसामुळे रोजगाराभिमुखता तयार होईल.	नवनिर्मितीशिलता Create (C6)
६	प्रगत भाषिक कौशल्याची क्षमता विकसित होऊन लेखनक्षमतेत रूची निर्माण होईल.	नवनिर्मितीशिलता Create (C6)

CO-PO Mapping Matrix

	PO				
	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5
CO1	3	2	1	2	1
CO2	3	2	2	3	1
CO3	3	2	2	3	2
AVG	3.0	2.0	1.67	2.67	1.33

Title with Contents

घटक	तपशिल	एकूण तास
१	१. नाटक : संकल्पना व स्वरूप २. मराठी नाटकाची वाटचाल ३. मराठी नाटकाचे प्रकार ४ मराठी नाटकाची प्रेरणा	१५
२	(निवडलेले नाटक) 'नटसम्राट' – वि. वा. शिरवाडकर, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई	३०
४	१. व्यक्तिमत्त्व विकास <ul style="list-style-type: none"> ● व्यक्तिमत्त्व संकल्पना व स्वरूप ● व्यक्तिमत्त्व विकासाचे जीवनातील स्थान आणि महत्त्व ● व्यक्तिमत्त्वावर प्रभाव टाकणारे घटक २. व्यक्तिमत्त्व विकासातील भाषेचे स्थान <ul style="list-style-type: none"> ● भाषा म्हणजे काय? ● व्यक्तिमत्त्व विकासात भाषेचे स्थान भाषा आणि व्यक्तिमत्त्व यांचा सहसंबंध	१५
	एकूण तास	६०

संदर्भग्रंथ :

१. वाङ्मयप्रकार: संकल्पना व स्वरूप, (सं.) वास्कर आनंद, अन्वय प्रकाशन, पुणे
२. साहित्यप्रकाराचा अभ्यास – मालशे मिलिंद
३. मराठी नाटक आणि रंगभूमी विसावे शतक, वसंत अबाजी डहाके, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
४. मराठी नाटक आणि नाटयसमीक्षा, विनायक गंधे, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे
५. मराठी नाटक आणि रंगभूमीचा इतिहास, डॉ. दत्ता भगत, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई
६. मराठी नाटक – नाटककार काल आणि कर्तृत्व, डॉ. वि. भा. देशपांडे, दिलिपराज प्रकाशन, पुणे
७. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, खंड ७, भाग २, संपा: रा. ग. जाधव, महाराष्ट्र साहित्य परिषद पुणे
८. नटसम्राट – वि. वा. शिरवाडकर, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
९. नटसम्राट एक अभ्यास – प्रा. मो. द. ब्रम्हे, व्हीनस प्रकाशन, पुणे

१०. व्यक्तिमत्त्व विकास, य. च. म. मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
 ११. व्यासपीठ — महादेव वाळुंज, अक्षरमानव प्रकाशन, पुणे
 १२ व्यावहारिक मराठी — ल. रा. नसिराबादकर, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुणविभागणी

महाविद्यालयीन सत्र परीक्षा			
प्रश्न	घटकनिहाय तपशील	घटक	गुण
प्रश्न १ ला	५ पैकी ३ प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी ५० शब्दात लिहा.	१	१५
प्रश्न २ रा	५ पैकी ३ प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी ५० शब्दात लिहा.	२	१५
प्रश्न ३ रा	७ पैकी ५ प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी २० शब्दात लिहा.	२	१०
प्रश्न ४ था	२ पैकी १ प्रश्नाचे उत्तर प्रत्येकी १०० शब्दात लिहा.	२ व ३	१०
प्रश्न ५ वा	५ पैकी ३ प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी ५० शब्दात लिहा.	३	१०
सत्रपरीक्षा एकूण गुण			६०
विभागीय अंतर्गत मूल्यमापन परीक्षा			
१. वर्ग परीक्षा/गृहपाठ (कोणत्याही एका व्यक्तीची मुलाखत घेणे)			१०
२. चाचणी (निवडलेल्या घटकांवर दोन चाचणी प्रत्येकी दहा गुण)			२०
३. विविध उपक्रमामध्ये विद्यार्थ्यांचा सहभाग/साहित्यविषयक विशेष योगदान/क्षेत्रभेट /अहवाल लेखन (यापैकी कोणताही घटक)			०५
४. प्रकल्प/सादरीकरण/गटचर्चा/अभिवाचन (यापैकी कोणताही घटक)			०५
अंतर्गत मूल्यमापन परीक्षा एकूण गुण			४०
सत्र परीक्षा आणि अंतर्गत मूल्यमापन एकूण गुण			१००